

»Лекционен курс

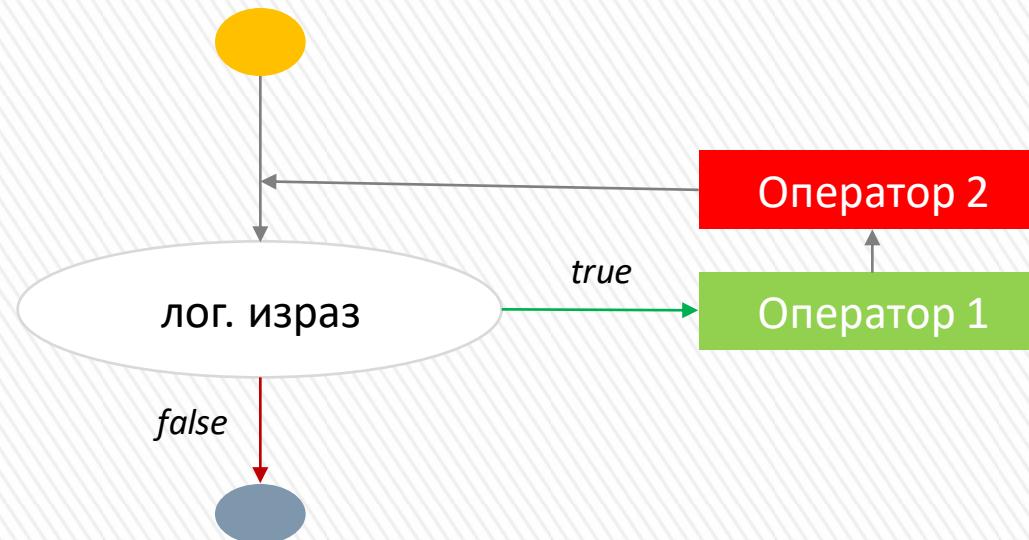
»ООП1 (Java)

Итерации > 1

while оператор: циклична структура

```
while (логически израз) {  
    оператор 1;  
    оператор 2;  
}
```


Синтаксис

EBNF: **while** (условие) оператор

Докато ‘условие’ е изпълнено, повтори
‘оператор’

Съществен специален случай:
операторът не се обработва

Пример

Какво прави програмата?

Брои

```
import java.util.Scanner;
public class WhileDemo {
    public static void main(String[] args) {
        int count, number;
        System.out.println("Въведи число");
        Scanner keyboard = new Scanner(System.in);
        number = keyboard.nextInt();
        count = 1;
        while (count <= number) {
            System.out.print(count + ", ");
            count++;
        }
        System.out.println();
        System.out.println("Край.");
    }
}
```

Пример

Какъв резултат?

```
import java.util.Scanner;
public class WhileDemo {
    public static void main(String[]
        int count, number;
        System.out.println("Въведи
        Scanner keyboard = new Scan
        number = keyboard.nextInt()
        count = 1;
        while (count <= number) {
            System.out.print(count
            count++;
        }
        System.out.println();
        System.out.println("Край.")
    }
}
```

Въведи число

2
1, 2,
Край.

Process finished with exit code 0

Въведи число

3
1, 2, 3,
Край.

Process finished with exit code 0

Въведи число

0
Край.

Process finished with exit code 0

do-while-оператор

EBNF: do оператор while (условие) ;

Докато 'условие' е изпълнено, повтори 'оператор', при което
условието се тества след изпълнение на оператора

Приложение:

Операторът се обработва поне веднъж

Пример

Какво прави програмата?

Брои

```
import java.util.Scanner;
public class DoWhileDemo {
    public static void main(String[] args) {
        int count, number;
        System.out.println("Въведи число:");
        Scanner keyboard = new Scanner(System.in);
        number = keyboard.nextInt();
        count = 1;
        do {
            System.out.print(count + ", ");
            count++;
        } while (count <= number);
        System.out.println();
        System.out.println("Край.");
    }
}
```

Пример

Какъв резултат?

```
import java.util.Scanner;
public class DoWhileDemo {
    public static void main(String[]
        int count, number;
        System.out.println("Въведи
        Scanner keyboard = new Scan
        number = keyboard.nextInt();
        count = 1;
        do {
            System.out.print(count
            count++;
        } while (count <= number);
        System.out.println();
        System.out.println("Край.
    }
}
```

Въведи число:

2
1, 2,
Край.

Process finished with exit code 0

Въведи число:

3
1, 2, 3,
Край.

Process finished with exit code 0

Въведи число:

0
1,
Край.

Process finished with exit code 0

do-while-оператор

Гъледователен ли е синтаксисът?

EBNF:

do оператор while (условие) ;

Докато 'условие' е изпълнено, повтори 'оператор', при което
условието се тества след изпълнение на оператора

Приложение:

Операторът се обработва поне веднъж

do-while-оператор: представен чрез while-оператор

Възможно ли е?

```
do  
    оператор  
while ( условие ) ;
```

Еквивалентен на:

```
    оператор  
    while ( условие )  
    оператор
```

Роля на ';': Разделяне или край на оператори ?

Pascal, Modula-2, Ada, ... :
Разделяне на оператори

```
x := y ;  
if x > y then  
begin x := y ; y := 0 end ;  
d := 100
```

Ролята на ';'

C, C++, Java:

- Край на оператори
(синтактически – част от операторите)
- но: с много изключения
(без ';' : while, if, ...)

→ “нечиста” езикова дефиниция (неединен принцип: причина за грешки)

```
x = y;  
if (x > y) {  
    x = y; y = 0;  
}  
d = 100;
```

Пример: функцията “!”

$$n! = 1 * 2 * \dots * n$$

```
int n, x = 1, fac = 1;  
      ... // read n  
while (x <= n) {  
    fac = fac * x;  
    x = x + 1;  
}
```

напр. за $n = 4$:

- x получава стойностите: 1, 2, 3, 4, 5
(при $x = 5$ не важи повече: $x \leq n$)
- При това fac получава стойностите: 1, 1, 2, 6, 24

1 ½-цикъл-проблем

Break-оператор: изход от цикъл в неговото тяло

```
while (true) {  
    ... четене ...  
    if (Keyboard.eof())  
        break;  
    ... обработка входа ...  
}
```

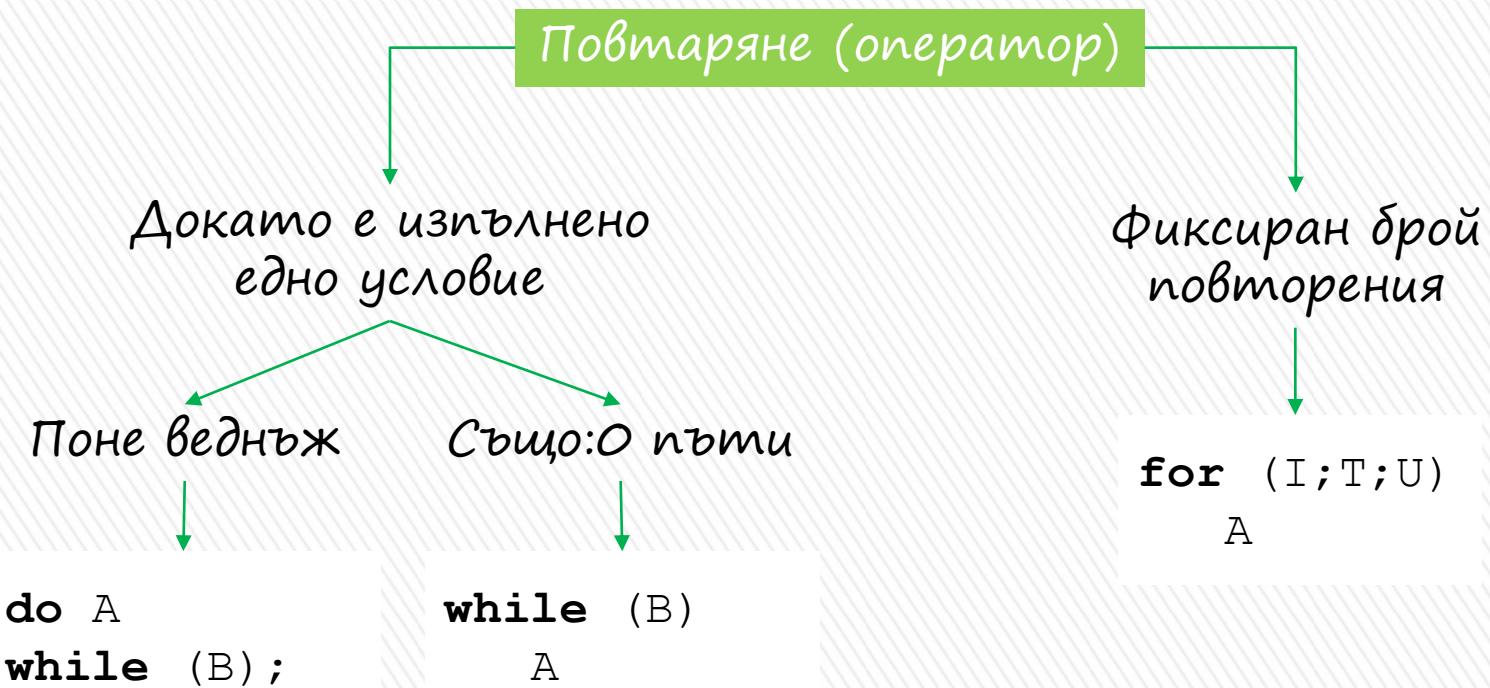
Break-оператор:

" 1 ½ - цикъл-проблем"

Също без break:

```
... чтение ...  
while (! Keyboard.eof())  
    ... Обработка входа ...  
    ... чтение ...  
}
```

Избор на повторяеми оператори

For-цикъл

EBNF:

for (инициализиране ; Test ; Update) оператор

Изрази (обикновено присвоявания)

Еквивалентно на:

```
инициализиране ;
while ( Test )      {
    оператор ;
    Update ;
}
```

Пример

Какво прави програмата?

Брои преди излитане

```
public class ForDemo {  
    public static void main(String[] args) {  
        int countDown;  
        for (countDown = 3; countDown >= 0; countDown--) {  
            System.out.println(countDown);  
            System.out.println("... и броя.");  
        }  
        System.out.println("Излитам!");  
    }  
}
```

Пример

Какъв резултат?

```
public class ForDemo {  
    public static void main(String[] args) {  
        int countDown;  
        for (countDown = 3; countDown >= 0; countDown--) {  
            System.out.println(countDown);  
            System.out.println("... и броя.");  
        }  
        System.out.println("Излитам!");  
    }  
}
```

```
3  
... и броя.  
2  
... и броя.  
1  
... и броя.  
0  
... и броя.  
Излитам!
```

Process finished with exit code 0

Пример: ! с 'for'

```
int n, x, fac = 1;  
... // read n  
for (x = 1; x <= n ; x = x + 1)  
    fac = fac * x;
```

Кратка форма: $x++$
Аналог на: $x--$ като $x = x - 1$

Приложение: броят на повторенията е познат
(тук: n) !

Локални декларации

Възможности?

```
int n, x, fac = 1;  
... // read n  
for (x = 1; x <= n ; x = x + 1)  
    fac = fac * x;
```

```
int n, fac = 1;  
... // read n  
for (int x = 1; x <= n ; x = x + 1)  
    fac = fac * x;
```

В Java можем да разширим декларирането на променливите в рамките на целия блок, като ги дефинираме в момента, в който ни потребявам

Тест: функцията “!”

Какъв резултат?

```
public static int faculty (int n) {  
    int x, fac=1;  
  
    for (x=1; x<=n; x++)  
        fac = fac * x;  
  
    return fac;  
}  
  
public static void main (String[] args) {  
    int x, y;  
  
    x = faculty(3);  
    System.out.println("3! = " + x);  
    y = faculty(5);  
    System.out.println("5! = " + y);  
}
```

3! = 6
5! = 120

Пример за цикъл

Таблица: Трансформиране Celsius → Fahrenheit

Grad C	Grad F
-10.0	14.0
-9.0	15.8
-8.0	17.6
...	
10.0	50.0

Примерни програми с while и for оператор

C while-оператор

```
class TemperatureTable {  
    // Table with C/F temperatures  
    public static void main (String[] args) {  
        final double  
            LOW_TEMP = -10.0,  
            HIGH_TEMP = 10.0;  
  
        double  
            cent, // degree Celsius  
            fahr; // degree Fahrenheit  
  
        System.out.println("\tGrad C\t\tGrad F");  
        cent = LOW_TEMP;  
        while (cent <= HIGH_TEMP) {  
            fahr = (9.0/5.0) * cent + 32.0; // C -> F  
            System.out.println("\t" + cent + "\t\t" + fahr);  
            cent = cent + 1.0;  
        }  
    }  
}
```

C for-оператор

```
class TemperatureTable {  
    // Table with C/F temperatures  
    public static void main (String[] args) {  
        final double  
            LOW_TEMP = -10.0,  
            HIGH_TEMP = 10.0;  
  
        double  
            cent, // Grad Celsius  
            fahr; // Grad Fahrenheit  
  
        System.out.println("\tGrad C\t\tGrad F");  
        for(cent = LOW_TEMP; cent <=HIGH_TEMP; cent++) {  
            fahr = (9.0/5.0) * cent + 32.0; // C -> F  
            System.out.println("\t" + cent + "\t\t" + fahr);  
        }  
    }  
}
```

Оператор „,“

```
public class CommaOperator {  
    public static void main(String[] args) {  
        for( int i=1, j=i+10; i<5; i++, j=i*2) {  
            System.out.println("i= " + i + " j= " + j);  
        }  
    }  
}
```

Оператор „,“ (последователност): има само едно приложение в Java – в управляващия израз на **for**

В управляващия блок на цикъла:

- Допуска се дефиниране на повече от една променлива, но те трябва да бъдат от един и същ тип
- Променливата се дефинира там, където се използва
- Областта на видимост – израз, управляващ **for**

Оператор „,“

Какъв резултат?

```
public class CommaOperator {  
    public static void main(String[] args) {  
        for( int i=1, j=i+10; i<5; i++, j=i*2) {  
            System.out.println("i= " + i + " j= " + j);  
        }  
    }  
}
```

i= 1 j= 11
i= 2 j= 4
i= 3 j= 6
i= 4 j= 8

Break & continue

- » В тялото на всяка една от управляващите конструкции можем да управяваме хода на цикъла посредством операторите `break` и `continue`
  - > `break` – излиза от цикъла без да се изпълняват останалите конструкции в него
  - > `continue` – спира изпълнението на текущата итерация и се връща в началото на цикъла, за да започне изпълнение на следващата итерация

Пример

Какъв резултат?

```
public class BreakAndContinue {  
    public static void main(String[] args) {  
        for(int i = 0; i < 100; i++) {  
            if(i == 74) break; // Излиза от цикъла for  
            if(i % 9 != 0) continue; // Следваща итерация  
            System.out.println(i);  
        }  
        int i = 0;  
        // "безкраен цикъл":  
        while(true) {  
            i++;  
            int j = i * 27;  
            if(j == 1269) break; // Излиза от цикъла  
            if(i % 10 != 0) continue; // Връщане в  
            // началото на цикъла  
            System.out.println(i);  
        }  
    }  
}
```

0
9
18
27
36
45
54
63
72

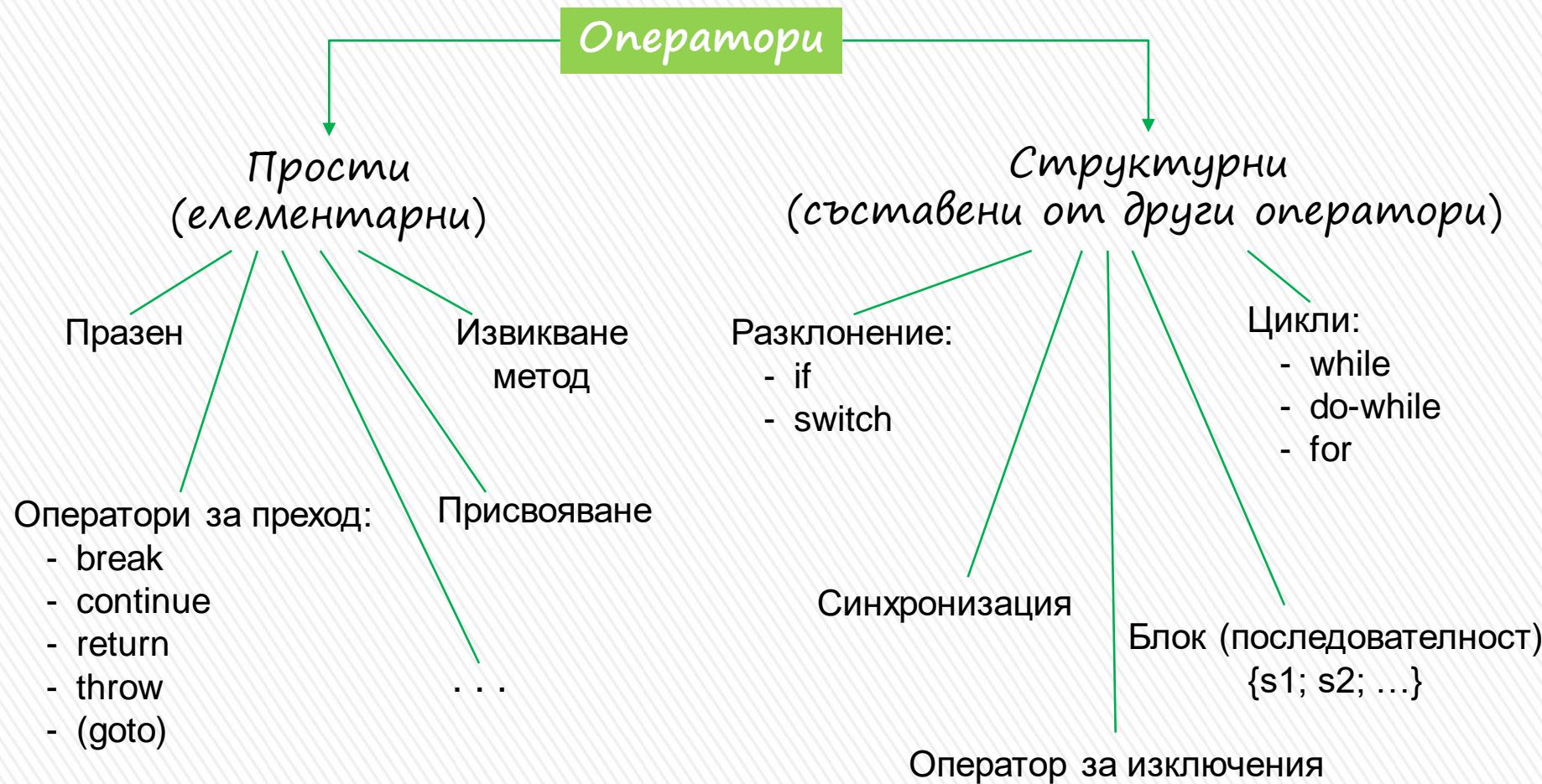
10
20
30
40

Безкрайни цикли

`while(true)`

`for(;;)`

Структурно програмиране: операторите


```

import java.util.Scanner;
public class ExamAverager {
    public static void main(String[] args) {
        System.out.println("Тази програма изчислява средния успех");
        System.out.println("при въведен списък с оценки.");
        double sum;
        int numberOfStudents;
        double next;
        String answer;
        Scanner keyboard = new Scanner(System.in);
        do {
            System.out.println();
            System.out.println("Въведи всички оценки.");
            System.out.println("Въведи отрицателно число за край.");
            sum = 0;
            numberOfStudents = 0;
            next = keyboard.nextDouble();
            while (next >= 0) {
                sum = sum + next;
                numberOfStudents++;
                next = keyboard.nextDouble();
            }
            if (numberOfStudents > 0)
                System.out.println("Средният успех е " + (sum/numberOfStudents));
            else
                System.out.println("Не са въведени оценки.");
            System.out.println("Желаеш ли среден успех за друг студент?");
            System.out.println("Въведи ,да' или ,не'.");
            answer = keyboard.next();
        } while (answer.equalsIgnoreCase("да"));
    }
}

```


Какво прави програмата?

Изчислява
среден успех

```

import java.util.Scanner;
public class ExamAverager {
    public static void main(String[] args) {
        System.out.println("Тази програма изчислява средния успех");
        System.out.println("при въведен списък с оценки.");
        double sum;
        int numberOfStudents;
        double next;
        String answer;
        Scanner keyboard = new Scanner(System.in);
        do {
            System.out.println();
            System.out.println("Въведи всички оценки, като ги разделиш със пробел.");
            System.out.println("Въведи отрицателно число за край.");
            sum = 0;
            numberOfStudents = 0;
            next = keyboard.nextDouble();
            while (next >= 0) {
                sum = sum + next;
                numberOfStudents++;
                next = keyboard.nextDouble();
            }
            if (numberOfStudents > 0)
                System.out.println("Средният успех е " + sum / numberOfStudents);
            else
                System.out.println("Не са въведени оценки.");
            System.out.println("Желаеш ли среден успех за друг студент?");
            System.out.println("Въведи ,да' или ,не'.");
            answer = keyboard.next();
        } while (answer.equalsIgnoreCase("да"));
    }
}

```

 Какъв резултат?

Тази програма изчислява средния успех при въведен списък с оценки.

Въведи всички оценки.

Въведи отрицателно число за край.

3
4
6
6
-1

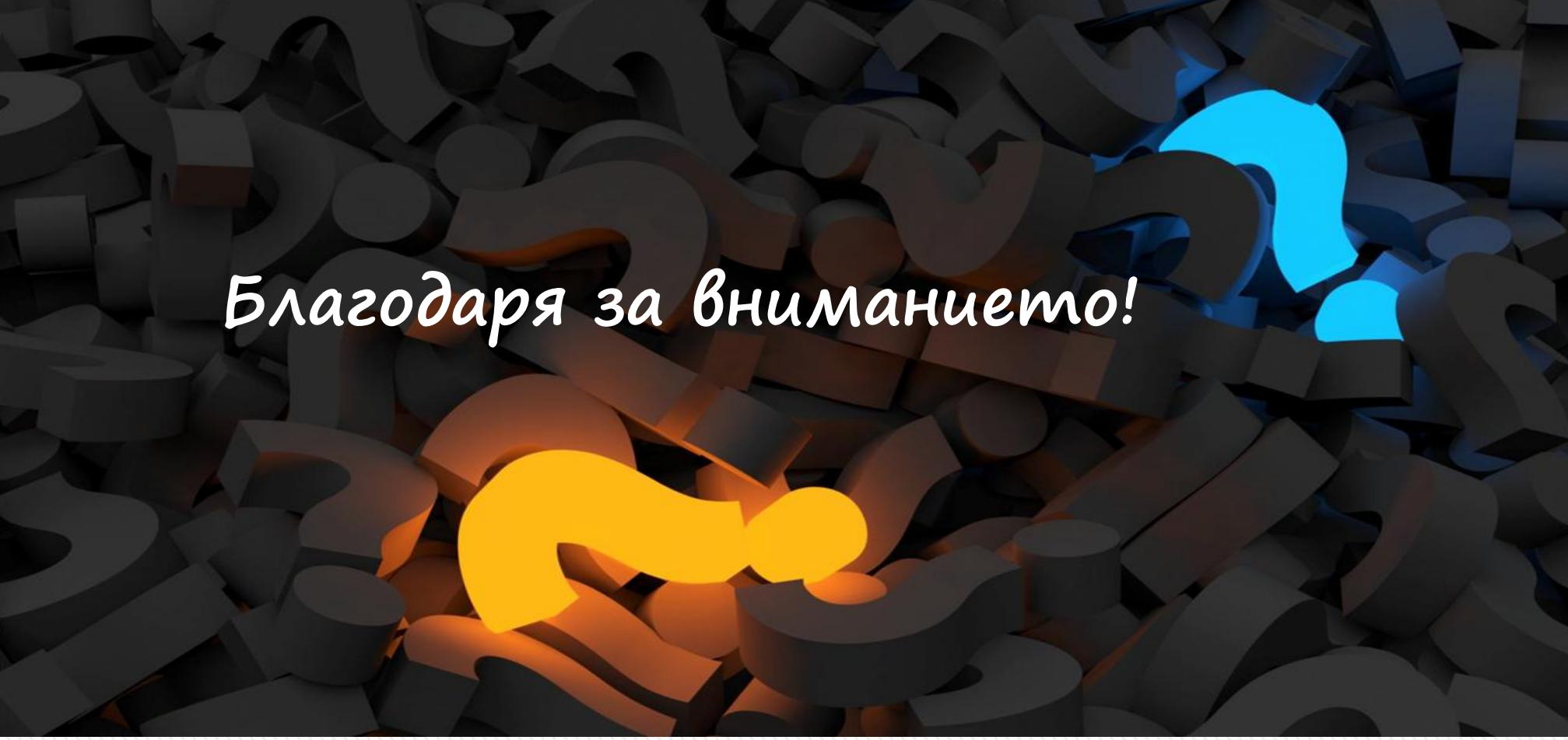
Средният успех е 4.75

Желаеш ли среден успех за друг студент?

Въведи ,да' или ,не'.

не

Process finished with exit code 0

Благодаря за внимание!